

Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt
Box 1104
131 26 Nacka Strand
e-post mmd.nacka.avdelning4@dom.se

2014-04-29

YTTRANDE i mål M 2414-12 avdelning 4: Stockholms Hamn AB angående anläggande och drift av hamn vid Norvikudden

Med hänvisning till domstolens föreläggande daterat 2014-04-02 har vi (Naturskyddsföreningen i Stockholms län och Naturskyddsföreningen i Nynäshamn) tagit del av aktbilagorna 104, 105, 111, 115, 120, 122, 124, 125 och 127. Vi vill anföra följande som vårt gemensamma yttrande från båda föreningarna.

— * —

Vi konstaterar att Länsstyrelsen i Västra Götalands län (fortsättningsvis ”länsstyrelsen”) såsom sakkunnig bedömer att mycket omfattande skyddsåtgärder är nödvändiga för att hamnen inte ska motverka uppnåendet av miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten Mysingen. Vi konstaterar också att Stockholms Hamn AB (fortsättningsvis ”hamnbolaget”) motsätter sig vissa av de skyddsåtgärder som länsstyrelsen har bedömt vara nödvändiga, och har inte heller förklarat sig vara villiga att vidta alla de kompensationsåtgärder som länsstyrelsen beskriver i aktbilaga 104. Utifrån vad länsstyrelsen har bedömt är således de skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder som hamnbolaget har förklarat sig vara villiga att vidta *inte* tillräckliga för att hamnen inte ska motverka uppnåendet av miljö kvalitetsnormerna.

Länsstyrelsens sakkunnigutlåtanden har tillfört viktiga upplysningar i målet, men utredningarna är inte tillräckliga för att dra säkra slutsatser. I vårt yttrande 2013-04-26 betonade vi vikten av ett riskperspektiv, och att det behövs scenarier beträffande konsekvenserna på vattenmiljön av oförutsedda händelser såsom olyckor och stora otillåtna utsläpp. Vi menade att på grund av det stora antalet planerade fartygsrörelser i området är sannolikheten för olyckor och otillåtna utsläpp med stora konsekvenser för vattenmiljön inte försumbar. Länsstyrelsen har i viss mån infört ett riskperspektiv, exempelvis genom att konstatera att nödankring kan medföra en risk för spridning av oljeförorenat sediment, och att hamnbolaget därför ska åläggas att sanera området om Nynas AB inte får ett sådant åläggande. Detta är ett viktigt konstaterande och rimligt åläggande, men överlag bör sakkunnigutlåtandena kompletteras med tydligare riskutredningar. Hamnbolagets åsikt i aktbilaga 111 att nödankring inom det förorenade området ska ”i princip aldrig behöva ske” är en orimlig inställning till händelser som förvisso inträffar med liten sannolikhet, men vars konsekvenser potentiellt kan bli allvarliga.

Bristen på riskutredningar som konkretiserar risker (sannolikheter och konsekvenser) med hjälp av scenarier är troligen en orsak till att länsstyrelsens slutsatser blir mycket vaga, även efter det utvecklade sakkunnigutlåtandet i aktbilaga 124-125. Vi konstaterar att länsstyrelsen i aktbilaga 124 (s. 22) bekräftar att:

- Flera prioriterade ämnen kommer att spridas från verksamhetens anläggning och drift
- Hamnar, särskilt hamnar av Norviks planerade storlek, är generellt utpekade som kraftigt modifierade vatten och bedöms alltså inte vara förenliga med god ekologisk och kemisk status
- Anläggandet och driften av hamnen kommer åtminstone på kort sikt att försämra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten Mysingen

Utifrån dessa punkter och bristen på riskutredningar instämmer vi inte i länsstyrelsens slutsats att på lång sikt kommer påverkan ”troligtvis inte vara betydande”. Vi menar att utredningarna *inte* med tillräcklig säkerhet har kunnat visa att hamnen kommer att bidra till att uppfylla miljö kvalitetsnormerna eller åtminstone inte försvåra uppfyllandet. Utifrån en hållning förenlig med försiktighetsprincipen vidhåller vi därför vårt yrkande i vårt yttrande 2013-04-26 att bolagets ansökan avvisas eller avslås.

Om domstolen ändå finner att tillstånd och villkor ska meddelas yrkar vi att hamnbolaget i så fall även ska åläggas att införa alla de skyddsåtgärder som föreslås av länsstyrelsen. Vi vidhåller vidare vårt yrkande om bevarande- och kompensationsåtgärder till lands och i vatten, se vårt yttrande 2013-04-26. Vi vill understryka att bevarande- och kompensationsåtgärderna inte enbart bör innefatta de kompensationsåtgärder i vatten som länsstyrelsen föreslår i aktbilaga 104, utan de dokumenterat höga naturvärdena till lands (t.ex. nyckelbiotopen Norviksholmen) måste också föras in i bilden.

— * —

Vi konstaterar att aktbilagorna 124-125 inte tillför någon information beträffande hamnen med tillhörande verksamheter påverkan på möjligheterna att uppnå god miljöstatus i havet i enlighet med havsmiljödirektivet (2008/56/EG) och havsmiljöförordningen (SFS 2010:1341), trots att det framgår av aktbilaga 122 att Mark- och miljödomstolen 2013-12-09 beslutade att länsstyrelsen ska redovisa sina överväganden beträffande hamnens och tillhörande verksamheters påverkan på havsmiljönormerna. Vi konstaterar att nödvändiga utredningar beträffande denna påverkan saknas i aktbilagorna 124-125, och att det därför *inte* finns tillräckligt underlag för att exempelvis kunna bedöma om hamnen med tillhörande verksamheter påverkar möjligheterna att uppnå god miljöstatus i havet. Även av denna anledning yrkar vi därför att hamnbolagets ansökan avvisas eller avslås, liksom att tillstånd inte ges till dumpning av muddermassor till havs.

— * —

Avslutningsvis konstaterar vi att aktbilagorna inte behandlar faktumet att den miljökonsekvensbeskrivning som låg till grund för Mark- och miljööverdomstolens tillåtlighetsprövning är föråldrad. Som vi påpekade i vårt yttrande 2013-04-26 har förutsättningarna för miljökonsekvensbeskrivningen ändrats på ett påtagligt sätt till följd av de ändrade planerna för Södertörnsleden. Vi yrkar därför att hamnbolagets ansökan ska avvisas eller avslås på grund av att viktiga förutsättningar för tillåtligheten har förändrats sedan Mark- och miljööverdomstolens domslut. Om domstolen ändå finner att tillstånd och villkor ska meddelas vidhåller vi vårt yrkande om villkor för godstransporter, se vidare vårt yttrande 2013-04-26.

Stockholm 2014-04-29

Mårten Wallberg

Ordförande Naturskydds-
föreningen i Stockholms län

Norrbackagatan 80
113 41 Stockholm

Tore Söderqvist

Ordförande Naturskydds-
föreningen i Nynäshamn

c/o Söderqvist
Norr Källstavägen 9
148 96 Sorunda